

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Είκοσι κλητῆρες ὀπλισμένοι μετὰ κόπου κατορθύνουν νὰ ἐπιβάλλουν ὀλίγην ἡσυχίαν. Μέχρι βαθείας νυκτός ὁ συνωστισμὸς ἐξακολουθεῖ.

Ἀνατέλλει ἡ ποθητὴ ἡμέρα. Ὁ ἀγὼν ἀρχεται εἰς τὰς τρεῖς. Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τὸ πλῆθος ἀρχίζει νὰ συρρέῃ ἐξ ὅλων τῶν μερῶν. Ὁ Κίρκος κεῖται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου τῆς Σαλαμάνκας, ἐκεῖθεν τοῦ Prado καὶ ἐξω τῆς Πύλης Ἀλκαλά. Πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἄγουσαι ὁδοί, εἶνε πλήρεις λαοῦ. Εἰς τὰ πέριξ τοῦ κτιρίου ἡ συρροὴ αὐξάνει ὁλονέν. Ἐρχονται ἀποσπάσματα ἐκ στρατιωτικῶν καὶ ἐξ ἐθελοντῶν τῆς ἐλευθερίας, ἡγουμένων στρατιωτικῶν μουσικῶν. Πληθὺς πωλητῶν ὕδατος καὶ πορτοκαλλίων πλήροι τὸν αἰθέρα φωνῶν. Οἱ πωληταὶ τῶν εἰσιτηρίων τρέχουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ καλούμενοι ὑπὸ ἑκατὸν φωνῶν Δυστυχῆς ὁ μὴ προμηθευθεὶς ἀκόμη τὸ εἰσιτήριο του! Θὰ πληρώσῃ τὸ διπλοῦν, τὸ τριπλοῦν, τὸ τετραπλοῦν!

Ἀλλὰ τί σημαίνει; Ἐν εἰσιτήριον ἡγοράσθη ἀντὶ πεντήκοντα, ἀντὶ ὀγδοήκοντα δραχμῶν!

Ἀναμένεται ὁ βασιλεὺς λέγεται ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ βασίλισσα ἀρχίζουν νὰ ἔρχονται αἱ ἀμαξαὶ τῶν μεγάλων ὁ δούξ Φερδινάνδος Νοῦμεθ, ὁ δούξ τῆς Ἀθράντης, ὁ μαρκήσιος δὲ λὰ Βέγα δὲ Ἀρμίου, πλῆθος μεγιστάνων τῆς Ἰσπανίας, αἱ θεαὶ τῆς ἀριστοκρατίας, οἱ ὑπουργοί, οἱ στρατηγοί, οἱ πρεσβευταί, πᾶν ὅτι ὑπάρχει ὄρατον, λαμπρόν, ἰσχυρὸν ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει. Ἐν τῷ Κίρκῳ εἰσέρχονται διὰ πολλῶν θυρῶν. Προτοῦ νὰ εἰσέλθῃ τις ἐκκωφοῦται.

Εἰσῆλθον. Ὁ Κίρκος εἶνε ἀπέραντος. Ἐξωθεν οὐδὲν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζει· εἶνε κτίριον στρογγύλον, χαμηλόν, ἄνευ παραθύρων, κιτρινόχρουν· ἀλλ' ὅταν εἰσέλθετε καταλαμβάνεσθε ὑπὸ ζωηροτάτου θαυμασμοῦ.

Εἶνε Κίρκος παμμέγιστος· περιλαμβάνει δέκα χιλιάδας θεατῶν ὁλόκληρον σύστημα ἱππικοῦ δύναται νὰ καταυλισθῇ ἐν αὐτῷ ἀνέτως. Τὸ στάδιον εἶνε κυκλωτερές, εὐρύτατον, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ δέκα στάδια κοινῶν ἱπποδρομιῶν. Τὸ περιβάλλει ξύλινον περίφραγμα, ὕψηλόν μέχρι τοῦ λαιμοῦ ἀνθρώπου, ἐφωτισμόνον ἔσωθεν μικρὸν βατῆρα ὀλίγας παλάμας ὑπὲρ τὴν γῆν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πατοῦν οἱ ταυρομάχοι διὰ νὰ πηδήσουν ἔξω ὅταν καταδιώκονται ὑπὸ τοῦ σαύρου.

Μετὰ τὸ περίφραγμα τοῦτο ὑπάρχει ἄλλο ὕψηλότερον, διότι ὁ ταῦρος συχνὰ πηδᾷ ἔξω τοῦ πρώτου. Ἐν τῷ μεταξύ τῶν δύο τούτων περιφραγμάτων κυκλωτερεὶ χώρῳ, εὐρεῖ ὀλίγον τι πλέον τοῦ ἐνὸς μέτρου, πηγαίνουσιν οἱ ταυρομάχοι πρὸ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἵστανται διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ Κίρκου, οἱ ξυλουργοί, ἔτοιμοι νὰ ἐπισκευάσωσι πᾶσαν ζημίαν ἣν ἤθελον προξενήσῃ οἱ ταῦροι, οἱ κλητῆρες, οἱ πωληταὶ πορτοκαλλίων, οἱ χαίροντες τὴν εὖνοιαν τῶν ἐργολάβων φιλόταυροι, οἱ μεγιστάνες εἰς τοὺς ὁποίους εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ κάμνουν μίαν τρύπαν εἰς τὸν κανονισμόν.

Πέραν τοῦ δευτέρου περιφράγματος ἐγείρεται λιθινὴ κλίμαξ· ἐκεῖθεν τῆς κλίμακος τὰ θεωρεῖται ὑπὸ τὰ θεωρεῖα ἐκτείνεται στοὰ μετρεῖς σειρὰς καθισμάτων.

Τὰ θεωρεῖα ἦνε μέγιστα, δυνάμενα νὰ περιλάβουν ἑκαστον δύο ἢ τρεῖς οἰκογενείας. Τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως εἶνε μία μεγάλη αἴθουσα.

Πλησίον τοῦ θεωρείου τοῦ βασιλέως ὑπάρχει τὸ θεωρεῖ-

ον τῆς δημαρχίας, ἀφ' ὅπου ὁ δήμαρχος ἢ ἄλλος τις ἀντ' αὐτοῦ, προεδρεύει τοῦ θεάματος.

Ὑπάρχουν ἐπίσης τὰ θεωρεῖα τῶν ὑπουργῶν, τοῦ δικητοῦ τῶν πρεσβευτῶν. Ἐκαστὴ εὐγενὴς οἰκογένεια ἔχει τὸ ἰδιαίτερον θεωρεῖόν της. Πολλοὶ νέοι ἔχουν ὅλοι ὁμοῦ ἐν θεωρεῖον. Μετὰ ταῦτα ἔρχονται τὰ δι' ἐνοίκιον θεωρεῖα τὰ ὅποια στοιχίζουν ὁλόκληρον περιουσίαν.

Ὅλαι αἱ θέσεις τῆς κλίμακος εἶνε ἡριθμημέναι. Ἐκαστος ἔχει τὸ εἰσιτήριόν του. Τὸ πλῆθος εἰσέρχεται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀταξίας.

Ὁ Κίρκος εἶνε διηρημένος εἰς δύο. Τὸ ἐν μέρος αὐτοῦ εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἥλιον, τὸ ἄλλο εὐρίσκεται ὑπὸ σκιάν. Εἰς τοῦτο πληρώνουν περισσότερον, εἰς τὸ ἄλλο πηγαίνει ὁ κατώτατος λαός.

Τὸ στάδιον ἔχει τέσσαρας θύρας ἀπεχούσας ἐξ ἴσου σχεδὸν μεταξύ των. Μίαν δι' ἣς εἰσέρχονται οἱ ταυρομάχοι, ἄλλην διὰ τοὺς ταύρους, ἄλλην διὰ τοὺς ἵππους, ἄλλην διὰ τοὺς ἀναγγέλλοντας τὴν ἔναρξιν τοῦ θεάματος, ὑπὸ τὸ θεωρεῖον τοῦ βασιλέως.

Ἀνωθεὶ τῆς θύρας διὰ τῆς ὁποίας ἐξέρχονται οἱ ταῦροι, ἐγείρεται εἰδός τι δώματος, ὅπερ καλεῖται Toril. Εὐτυχῆς ὁ δυνάμενος νὰ εὕρῃ ἐκεῖ θέσιν! Ἐπὶ τοῦ δώματος τούτου ἐν τινὶ θεωρεῖῳ κάθηνται ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἰς τι σημείον, ὅπερ δίδεται ἐκ τοῦ θεωρείου τῆς δημαρχίας, ἔχουσιν τὴν σάλπιγγα καὶ τὸ τύμπανον ἀναγγέλλοντες τὴν ἔξοδον τοῦ ταύρου.

Ἀπέναντι τοῦ Toril, εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ σταδίου, ἐπὶ τῆς κλίμακος, ὑπάρχει ἡ μουσική.

Ὁλόκληρος ἡ κλίμαξ εἶνε διηρημένη εἰς διαχωρίσματα, ἑκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ἰδιαίτεραν θύραν εἰσόδου.

Προτοῦ ἀκόμη ἀρχίσῃ ὁ ἀγὼν, ἑκαστος δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στάδιον, καὶ νὰ περιέλθῃ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κτιρίου.

Δύναται νὰ ἴδῃ τοὺς ἵππους, κεκλεισμένους ἐν τινὶ αὐλῇ, προωρισμένους τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτῶν, φεῦ! ν' ἀποθάνουν· δύναται νὰ ἴδῃ τὰ σκοτεινὰ περιφράγματα, ἐντὸς τῶν ὁποίων κρατοῦνται οἱ ταῦροι, οἱ ὅποιοι μεταφέρονται ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέχρι διαδρόμου τινός, ἐξ οὗ ἐξορμῶν εἰς τὸ στάδιον· εἰμπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ νοσοκομεῖον, ἔνθα μεταφέρονται οἱ πληγωμένοι ταυρομάχοι.

Ἄλλοτε ἡ δύνατο νὰ ἴδῃ ἐπίσης παρεκκλήσιόν τι, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐτελείτο ἱερουργία διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος, καὶ εἰς τὸ ὅποτον οἱ ταυρομάχοι μετέβαινον νὰ προσευχηθοῦν προ τοῦ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ ἀγρίον θηρίον.

Μεταβαίνει παρὰ τὴν θύραν τῆς κυρίας εἰσόδου, ὅπου εἶνε ἐκτεθειμέναι αἱ banderillas¹, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐμπνηχθοῦν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ταύρων καὶ ὅπου εἶνε συνηγμένοι καθ' ὁμάδας οἱ γέροντες ταυρομάχοι, τίς χωλός, τίς μονόχειρ, τίς μετὰ βρακτηρίας καὶ οἱ νέοι ταυρομάχοι, οἱ ὅποιοι δὲν περιεβλήθησαν ἀκόμη μετὰ τὰς τιμὰς τοῦ Κίρκου τῆς Μεδρίτης· ἀγοράζει τὴν ἐφημερίδα *Buletin de los Toros*, ἡ ὁποία ὑπόσχεται θαύματα διὰ τὴν *funcion* τῆς ἡμέρας· ζητεῖ καὶ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς φύλακας τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάματος καὶ μικρὸν ἔντυπον δελτάριον, διηρημένον εἰς στήλας, διὰ νὰ σημειώνωνται τὰ κτυπήματα τοῦ δόρατος καὶ τοῦ ἐγχειριδίου, αἱ πτώσεις, αἱ πληγαί· περι-

¹ Μικρὰ ἀκόντια κοσμοῦμενα διὰ ταινιῶν, τὰ ὅποια ρίπτουν εἰς τοὺς ταύρους κατὰ τὴν ἀγῶνα. Σ. Μ.

φέρεται ἀνὰ τοὺς ἀτελευτήτους διαδρόμους καὶ τὰς ἀτελευτήτους κλίμακας, ἐν μέσῳ πλήθους, τὸ ὅποιον πηγαίνει καὶ ἔρχεται, ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει κραυγάζον καὶ θορυβοῦν μέχρι διασείσεως ἐκ θεμελιῶν τοῦ κτιρίου καὶ ἐπὶ τέλους ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ Κίρκος εἶνε κατάμεστος, εἶνε δὲ ἀδύνατον νὰ σημάτῃ τις ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ θεάματος ὅπερ παρουσιάζει ἐὰν δὲν τὸ ἴδῃ.

Εἶνε μία θάλασσα ἀπὸ κεφαλᾶς, ἀπὸ πέλους, ἀπὸ ριπίδια, ἀπὸ χεῖρας, αἵτινες κινοῦνται εἰς τὸν ἀέρα.

Εἰς τὸ μέρος τῆς σκιᾶς, ὅπου εἶνε οἱ πλούσιοι, τὸ πᾶν εἶνε μαῦρον· εἰς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου, ὅπου εἶνε ὁ κατώτατος λαός, διακρίνονται χίλια ζωηρότατα χρώματα ἐνδυμάτων, χρυτίνων ριπιδίων· εἶνε μίξ ἀπέραντος μασκαράτα.

Δὲν ὑπάρχει θέσις πλέον οὔτε δι' ἐν νήπιον.

Τὸ πλῆθος εἶνε πυκνὸν ὡς φάλαγξ. Οὐδεὶς δύναταται νὰ ἐξέλθῃ. Μετὰ κόπου κατορθώσῃ τις νὰ κινήσῃ τοῦς βραχίονας.

Καὶ δὲν ἀκούεται ὁ συνήθης εἰς τὰ λοιπὰ θέκτρα βόμβον καὶ θόρου· ἰδῶ τὰ πάντα διαφέρουν. Ἡ κίνησις ἡ ζωηρότης, ἥ τις παρατηρεῖται ἐν τῷ Κίρκῳ, εἶνε ἐντελὴς ἰδιαίτερως.

Πάντες κραυγάζουν, ὁ εἰς φωνάζει τὸν ἄλλον, ἀνταλλάσσουν χαιρετισμούς· μετὰ φρενητικῆς εὐθυμίας, τὰ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες ἐκβάλλουν ὀξεῖας φωνάς, οἱ σωθερότεροι ἄνδρες χαριεντίζονται ὡς νεκνίαι. Οἱ νέοι καθ' ὁμάδας ἐξ εἰκοσι, τριάκοντα κραυγάζοντες συγχρόνως ἐν ὁμοιομόρφῳ ρυθμῷ καὶ κροτοῦντες τὰς ράβδους των ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος, ἀγγέλλουν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς δημοκρατίας ὅτι εἶνε ὥρα.

Ἐν τοῖς θεωρείοις παρατηρεῖται ἀνησυχία ὡς εἰς ὑπερφῶν ἡμερινοῦ τινὸς θεάτρου.

Εἰς τὰς ἐκχωρωτικὰς φωνὰς τοῦ πλήθους ἐνοῦνται αἱ ἀγριαὶ κραυγαὶ ἐκτοστύς· πωλητῶν, αἵτινες ρίπτουν πορτοκάλια πανταχόθεν.

Πικανίζει ἡ μουσική, οἱ Τυροὶ μυκῶνται, ὠρύεται τὸ ἐξωθὶ συνηγμένον πλῆθος.

Εἶνε θέαμα πρὸ τοῦ ὁποίου ἱλιγγίᾳ τις.

Πρὶν ἢ ἄρχισῃ ὁ ἀγὼν εἰσθε ἤδη κουρασμένοι, ζαλισμένοι, μεθυσμένοι.

Ἀφνης ἐγείρεται κραυγὴ: — El Rey! (ὁ βασιλεὺς!) — ὁ βασιλεὺς ἔρθῃ· ἦλθεν ἐπὶ ἀμαξῆς συρομένης ὑπὸ τεσσάρων λευκῶν ἵππων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἵππευον ὑπηρέται φέροντες γραφικὴν ἀνδραλυσιακὴν ἐνδυμασίαν.

Τὰ περικλείοντα τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ὑκλώματα ἀνοίγουν· ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται συνοδευόμενος ὑπὸ πυκνῆς ἀκολουθίας ὑπουργῶν, στρατηγῶν, ὑπασπιστῶν. Ἡ βασιλίσσα δὲν ἦλθε. Τοῦτο ἀνεμένετο, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἀποτροπιάζεται τὸ θέαμα τοῦτο· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς, ὦ, αὐτὸς δὲν εἰσπορεῖ νὰ λείψῃ, ἔρχεται πάντοτε, λέγεται δὲ ὅτι τρελλαίνεται διὰ τὰς ταυρομαχίας.

Εἶνε ἡ ὥρα, ἀρχίζει. Θὰ ἐνθυμοῦμαι εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν τὴν ῥέγγος, τὸ ὅποιον ἠτθάνθη εἰς τὰς φλέβας μου κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Ἦχε ἡ σάλπιγξ· τέσσαρες φύλακες τοῦ Κίρκου ἔρπονται, μετὰ πῖλον καὶ πτερωτὸν λόρον Ἑρρίκου τοῦ Δ', μετὰ μανδύαν μαῦρον, ὑποδήματα μεγάλα, ξίφος, ἐξέρχονται διὰ τῆς θύρας, ἡ ὁποία εἶνε κατ' ὅθι τοῦ θεωρίου τοῦ βασιλέως καὶ κάμνουν μετὰ βραδύ βῆμα τὸν γύρον τοῦ σταδίου.

Τὸ πλῆθος παραμερίζει, ἑκατὸς πηγαίνει εἰς τὴν θέσιν του, τὸ σταδίου μένει κενόν.

Οἱ τέσσερες ἵπποις τοποθετοῦνται ἀνὰ δύο ἑμπροσθεν τῆς ἀπέναντι τοῦ βασιλικοῦ θεωρείου θύρας, ἥτις μένει ἀκόμῃ κλειστή.

[Ἔπειτα συνέχεια.]

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Τὸ βράδυ ποῦ ἀποτελεῖωνα τὴ δουλειά μου, πολλές φορές, ἀντὶ νὰ κατεβαίνω ἐς τὴ χώρα, καὶ νὰ κάνω τὸν περίπατόν μου ἐς τὸ μεγάλο δρόμο, καθὼς τὸν λένε, ἐκεῖ ποῦ μαζεύονται σὺν τὰ νυχτοπούλια οἱ ἀνοστοὶ καὶ οἱ κρῶοι νέοι, καὶ τ' ἄλλα χλωμιασμένα κορίτσια τοῦ τόπου, καὶ ἄλλοι ζουν βλέμματα, κατὰ τὰ ἀνάστα λόγια τους, ἐγὼ ἐκαθώμουν ἐστὴν αὐλή μου, ἐκεῖ δίπλα ἐς τὸ πηγάδι, καὶ ἀνάβοντας τὸ σιγάρο μου ἐβλεπα τὸ σκοταδιὸ νὰ πλακῶνῃ κάτω ἐς τὰ βουνὰ τῆ ροδοντυμένη δούσι καὶ ἐχόρταινα τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ, ποῦ ἔπαιζε ἀντικρὺ μου μετὰ τὰ δέντρα τοῦ περιβολιοῦ. Κάνα δύο λυγρές, ποῦ ἐρχόντανε δειλές, δειλές νὰ γεμίσουν τὰ στάμνες τους ἐς τὸ πηγάδι, μῶκαναν τὴ χάρι καὶ ἐδρόσιζαν τὰ λουλουδάκια καὶ τὰς τριανταφυλλίδες τῆς αὐλῆς μου, καὶ ἐκαμάρωναν πολὺ, ὅταν τὰς εὐχαριστοῦσα ὕστερα, γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ τους. "Εἰ! ἔχει καὶ ἡ ζωὴ τῆς ἐρημίας κάποια χάρι, σὺν μὲν νὰ κρύβῃ κανεὶς ἡτύχα ἐκεῖ τὸν πόνο τῆς καρδίας του, καὶ τὰ ὄνειρα τῆς ψυχῆς του, μακριὰ ἀπὸ τὴν ψεύτικη ζωὴ τοῦ κόσμου, μέσῃ ἐστὴν ἀγνή πνοὴ τῆς φύσεως, τῆς κοινῆς αὐτῆς μητέρας, τῆς μεγάλῃς αὐτῆς πηγῆς τοῦ ὠραίου, καὶ τοῦ καλοῦ!...

Εἶνε ἀλήθεια, πῶς πολλές φορές σὺν ἐτριγύριζαν πολλές ἐς τὸ πηγάδι, καὶ ἐτρόχιζαν ἐς τὰ χεῖλη του τὰς γλώσσας τους, μοῦ χαλοῦσαν τὴν ἡσυχία, καὶ ἔκανα ἕνα δρόμο ἴσα μετὰ τὴ ράχη ψηλὰ γιὰ νὰ πάρω καθαρώτερον ἀέρα, ἀλλ' αὐτὸ σπάνια μοῦ ἐτύχαινε, γιὰτὶ γρήγορα μοῦ ἀδειασε τὴ γωνιά ἡ κουμπάρα ἡ Σὺρνα, ἐκείνη ἡ ξακουσμένη γλωσσὸς ποῦ ἔρριπνε δουλειὰς μετὰ φούντες πάντοτε. Προτοῦ νὰ στρώσω τὸ τραπέζι μου φώναζα τὸ Νίκο, καὶ μούλεγε κατὰ μετὰ τὴ φλογέρα του, καὶ κατὰ μετὰ τὸ στόμα του. Ὁ Νίκος ὁ βοσκός, καὶ ἡ τάνη του συνώρευαν μετὰ τὸ κτήμα. Ὁ Νίκος μοναχο υἱός, εἶχε θάψῃ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια τὸν πατέρα του, ἐδίπλωσε τὸ κοπάδι ποῦ τ' ἄφηκε ὁ μακαρίτης, καὶ ἐζῶσε μετὰ τὴν μάνα του παιὰ μονάχα. Ἦταν λεβέντης ψηλός, ψηλός, μαυρομούστακος, μετὰ δύο καστανά μάτια, μ' ἀνοιχτὴ καρδιὰ παιδί, ἀπάνω, κάτω, ἀλλὰ πολλές φορές τὸν ἐβλεπα ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμὴν νὰ πέφτῃ σὲ μιὰ συλλογὴ.

Ἄν ἐζῶσε ἐς τὴ πόλιν, ὁ Νίκος, μπορῶ νὰ πῶ γιὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκείνου θὰ τὸν ἔλεγαν ἴσως σχολαστικὸν, ἀναχρονιστὴν, ἢ ὅπως ἄλλοιῳ θέλετε ἐς τὰ ὕστερα. Ἦξερε κατὰ τὰ τραγούδια τῆς καρδίας, καὶ ἔπαιζε καλλίτερα τὴν φλογέρα του. Ἀλλ' ἐκείνη ἡ συλλογὴ τοῦ ἐφαινώτανε σ' ὅλα του χωμένη πάντα. Ἐδῶ τὸν ἐβλεπε ἐνῷ τραγῶδουτε χαρούμενος, νὰ παύῃ ἔξαρνα τὸ τραγούδι του, καὶ νὰ βουβαίνεται γιὰ πολλὴ ὥρα. Καὶ τὰ τραγούδια του ἀκόμα ποῦ ἔλεγε, καὶ οἱ σκοποὶ τῆς φλογέρας του, πάντα πικραμένοι ἦταν. Ἄν ἔχετε ὁρεξί μπορεῖτε ν' ἀκούστε ἕνα ἀπ' ἐκεῖνα ποῦ λέγαμε μαζὶ ἐς τὸ πλατὶ τοῦ πηγαδιοῦ, ἐνῷ πέρα ἀπὸ τὴν ρεμματιὰ ἀντηχοῦσε ἀπὸ βελιάσματα καὶ κουδουνισματα τὸ κοπάδι του, βόσκοντας.

Σήμερα μαῦρος οὐρανός, σήμερα μαῦρη μέρα

σήμερα τρία ἀρχοντόπουλα βγήκαν νὰ σεργιανήσουν

χίρα τοῦ γιοῦ τῆς ἔλεγε, χίρα τοῦ γιοῦ τῆς, λέει:

— Δὲ πᾶς, καὶ σὺ, δικὴ μου γιᾶ, δὲ πᾶς νὰ σεργιανήσῃς.

— Μὲ τί νὰ πῶ μανουλά μου, μετὰ τί νὰ σεργιανήσω.

— Τρία ἄλογα ἔχω ἐς τὸν νταβλά καὶ ὅποιο σ' ἀρέσει πάρε,

θέλεις τὸν ροῦτο ἔκαρε, θέλεις τὸν καλλιδοῦσω.

Θέλεις τὸν γρίδα τὸν φονιά σέλλα νὰ μὴν τοῦ βάλῃς.